

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **S. P.**, zast. Mgr. Lilianou Křístkovou, advokátkou, se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2010, č. j. 2 Az 19/2009 – 60,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Zástupkyni žalobce Mgr. Lilianě Křístkové, advokátce, se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 29. 10. 2009, č. j. OAM-279/LE-05-19-2009, rozhodl žalovaný tak, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a písm. a) zákona o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) a řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí poukázal na znění výše uvedených ustanovení zákona o azylu a Protokol o poskytování azylu státním

příslušníkům členských států evropské unie (dále též „Protokol“), který je s ohledem na článek 311 Smlouvy o založení Evropských společenství její integrální součástí a který mimo jiné stanoví, že s ohledem na úroveň ochrany lidských práv a svobod v členských státech EU jsou tyto navzájem považovány jako bezpečné země původu pro všechny právní a praktické účely ve vztahu k azylové problematice. Podle žalovaného lze za bezpečnou zemi původu považovat i Litevskou republiku, neboť ve vztahu k tomuto státu nenastal žádný z případů předvídaných v písm. a) až d) Protokolu. Žalobce je státním občanem Litevské republiky, která je členským státem Evropské unie. Výše uvedený předpoklad tak byl podle žalovaného naplněn a žádost žalobce ze dne 22. 10. 2009 o udělení mezinárodní ochrany je proto nepřípustná podle § 10a písm. a) zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas u Krajského soudu v Plzni žalobu, v níž poukázal na skutečnost, že jeho přítel, se kterým spolupracoval, skoncoval se životem a žalobce nechce dopadnout stejně. Gang, kterému žalobce dluží, má působnost na celém území Litevské republiky a policie s ním nic neudělá. Z uvedených důvodů žádal o přezkoumání své žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V případě návratu do vlasti se obává, že by ublížil i své rodině.

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 19. 11. 2009, č. j. 60 Az 6/2009 – 20, věc postoupil Městskému soudu v Praze.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 5. 3. 2010, č. j. 2 Az 19/2009 – 40, žalobci ustanovil pro řízení o žalobě Mgr. Lilianu Vochalovou (nyní Křístkovou), advokátku a v usnesení ze dne 7. 4. 2010, č. j. 2 Az 19/2009 – 43, konstatoval, že podání žalobce ze dne 9. 11. 2009, které je podle svého obsahu žalobou, neobsahuje náležitosti žaloby podle § 71 odst. 1 s. ř. s. Žalobce proto prostřednictvím již zmíněné zástupkyně vyzval, aby odstranil vady žaloby ve lhůtě 21 dnů od doručení tohoto usnesení.

Žalobce doplnil žalobu podáním ze dne 26. 4. 2010, v němž poukázal na čl. 36 Listiny základních práv a svobod a namítal, že napadené rozhodnutí žalovaného není v souladu se zákony a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Žalovaný nevzal v úvahu veškeré skutečnosti vztahující se k případu žalobce a nevypořádal se se všemi provedenými důkazy. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby městský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 7. 2010, č. j. 2 Az 19/2009 – 60, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Zástupkyni žalobce přiznal odměnu za zastupování ve výši 2400 Kč. Konstatoval, že dne 1. 5. 2004 se Česká republika a Litevská republika staly členy Evropské unie. Česká republika tak je vázána smlouvou o založení Evropského společenství, podle jejíhož čl. 311 jsou nedílnou součástí této smlouvy protokoly připojené k této smlouvě. Podle Protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům Evropské unie se členské státy navzájem považují pro všechny právní a politické účely spojené se záležitostmi azylu za bezpečnou zemi původu. Žádost příslušníka členského státu EU o azyl může proto jiný členský stát zvažovat nebo přijmout k dalšímu zpracování pouze v případech uvedených pod písm. a) až d) tohoto protokolu. Žalobce je občanem Litevské republiky, což nikterak nebylo zpochybněno. Žádost o azyl podal dne 21. 9. 2009, tedy v době, kdy jak Česká republika,

tak i Litevská republika byly členskými státy EU. V případě Litevské republiky nenastala žádná skutečnost, která by byla uvedena pod písm. a) až d) výše uvedeného protokolu. Proto je nutné Litevskou republiku považovat za bezpečnou zemi původu. Městský soud dále poukázal na čl. 18 odst. 1 Smlouvy o založení evropského společenství, podle kterého každý občan unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených v této smlouvě a v opatřeních přijatých k jejímu provedení. Proto je podle názoru městského soudu pojmově žádost občana Evropské unie o azyl v jiné členské zemi EU nedůvodná, neboť občan Evropské unie může pobývat na území členských států bez dalšího, přičemž toto právo mu zakládá přímo smlouva o založení Evropského společenství. Není tedy již důvodu přiznávat mu obsahově totožné právo institutu azylového práva, neboť podle judikatury Soudního dvora má toto ustanovení smlouvy o založení evropského společenství přímý účinek. Městský soud dále podotkl, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004 - 50, je žádost o azyl po poměrně dlouhé době strávené na území ČR přinejmenším nepřímým důkazem toho, že žadatel situaci v zemi původu, pokud se týká důvodů pro udělení azylu, nepociťoval natolik palčivě. V posuzované věci žalobce opustil zemi původu v roce 2002 a žádost o udělení mezinárodní ochrany podal dne 21. 9. 2009. Městský soud tak shledal tvrzení žalobce ohledně jeho obav z mafie na území Litevské republiky za účelové, neboť pokud by se ze strany žalobce skutečně jednalo o odůvodněné obavy, pro které by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, řešil by tyto případné obavy z návratu na území země původu v době, kdy vstoupil na území České republiky.

Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž namítá, že se městský soud nezabýval tím, zda správní orgán postupoval v řízení v souladu s platnými právními předpisy a vycházel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci podle § 3 a § 46 správního řádu. Žalovaný nezkoumal, zda jsou dány podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona. Stěžovatel má za to, že zcela jednoznačně popsal svoji situaci s tím, že mu v zemi původu – Litevské republice, hrozí nebezpečí. Tato tíživá situace měla být posouzena správním orgánem a následně Městským soudem v Praze jako okolnost zvláštního zřetele hodná a měla vést k udělení azylu z humanitárního důvodu. Městský soud v Praze se podle stěžovatele nezabýval řádně tím, zda správní uvážení nepřekročilo meze zákona a zda jej správní orgán nevyložil příliš úzce. Vzhledem k tomu, že zákon o azylu blíže nevymezuje, co jsou humanitární důvody, výklad tohoto pojmu závisí na uvážení správního orgánu. Toto uvážení nemůže být ani příliš široké ani příliš zužující. Je zřejmé, že smyslem zákona o azylu je individuální posouzení každého případu a právě proto, že v § 14 zákona o azylu není výčet humanitárních důvodů, ale jejich konkretizace je ponechána na uvážení správního orgánu, je nutné soudně přezkoumat meze tohoto uvážení. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že jsou v jeho případě dány důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a s ohledem na shora uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2010, č. j. 2 Az 19/2009 – 60, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyjádřil přesvědčení, že správní řízení bylo provedeno v souladu s právními předpisy a stav věci byl v řízení dostatečně a řádným

způsobem zjištěn. Poukázal na skutečnost, že stěžovatel je státní příslušník členského státu EU a že podle § 10a písm. a) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, byla-li podána občanem Evropské unie, který nesplňuje podmínky stanovené právem Evropských společenství Litevskou republiku lze považovat za bezpečnou zemi původu, neboť ve vztahu k tomuto státu nenastal žádný z případů předvídaných v protokolu o poskytování azylu státním příslušníkům EU. Ani stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí žádné skutečnosti zpochybňující aplikaci § 10a písm. a) zákon o azylu na jeho případ. Ohledně námitky stěžovatele týkající se neudělení humanitárního azylu žalovaný uvedl, že tato námitka není ve smyslu § 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.") přípustná, neboť nebyla uplatněna v řízení před krajským soudem, ač tak stěžovatel mohl učinit. Žalovaný tak z výše uvedených důvodů považuje námitky uvedené v kasační stížnosti za neopodstatněné, plně se ztotožňuje s rozsudkem městského soudu a navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro její nedůvodnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejdříve usnesením ze dne 9. 9. 2011, č. j. 4 Azs 1/2011 – 83, podle § 48 odst. 2 písm. f) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, řízení přerušil, neboť zjistil, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé.

V řízení vedeném pod sp. zn. RS 8/2011 před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 3 Azs 6/2011, byla totiž řešena otázka, zda správní orgán je či není povinen posoudit udělení doplňkové ochrany a odůvodnit své rozhodnutí v tomto směru i v případě, že zastavuje řízení podle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a písm. e) zákona o azylu.

V posuzované věci se žalovaný ve svém rozhodnutí otázkou udělení doplňkové ochrany stěžovateli nezabýval, neboť rovněž zřejmě vycházel z toho, že rozhodování o udělení doplňkové ochrany nepřichází v úvahu za situace, kdy řízení bylo zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu, byť z jiného důvodu nepřípustnosti žádosti, konkrétně proto, že byla podána občanem Evropské unie, který nesplňuje podmínky stanovené právem Evropských společenství [§ 10a písm. a) zákona o azylu].

Stěžovatel však v kasační stížnosti namítá, že žalovaný pochybil, když nezkoumal, zda jsou dány podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud proto pokládal za potřebné vyčkat výsledku rozhodnutí rozšířeného senátu, neboť ten může významně ovlivnit posouzení jedné z právních otázek v projednávané věci - zda je žalovaný povinen se zabývat případným udělením doplňkové ochrany i v případě, kdy řízení zastavil podle § 10a písm. a) ve spojení s § 25 písm. i) zákona o azylu.

Ve věci sp. zn. 3 Azs 6/2011 byl kasační stížností žalovaného napaden rozsudek Městského soudu v Praze, který zrušil rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu z důvodu nepřípustnosti žádosti. Městský soud v Praze v předmětném rozsudku dospěl k závěru, že správní orgán pochybil, protože se nezabýval tím, zda žalobkyni nehrozí při návratu do země původu vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu. Současně vyslovil závazný právní názor, že je správní orgán

povinen v dalším řízení zkoumat podmínky pro udělení doplňkové ochrany jako jedné z forem mezinárodní ochrany.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu o předložené právní otázce rozhodl rozsudkem ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, jímž zrušil rozsudek Městského soudu v Praze a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Tím odpadla překážka, pro kterou bylo řízení v projednávané věci přerušeno, a proto soud rozhodl, že se v řízení pokračuje.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou a přijatelnou a napadený rozsudek přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti a které by jej opravňovaly se od uplatněných důvodů kasační stížnosti odchýlit. Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že není důvodná.

Z textu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 16. 1. 2008 žádost o udělení azylu, v níž sdělil, že o azyl žádá z důvodu obavy o své zdraví či život v zemi původu.

Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval přípustnost podané kasační stížnosti a shledal, že námitku, v níž poukazuje na nedostatečný přezkum podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu ze strany žalovaného, stěžovatel uvádí poprvé až v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tato námitka je nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení soudního řádu správního není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 419/2004, www.nssoud.cz). Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval např. v rozsudku ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. představuje zavedení koncentračního principu do řízení před Nejvyšším správním soudem. Užití tohoto principu lze považovat za zcela racionální, neboť zajišťuje, aby výhrady účastníků řízení proti (zde) pravomocnému správnímu rozhodnutí byly pořadem práva nejprve projednány krajskými soudy, přičemž Nejvyšší správní soud přezkoumá již pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách předestřeny (promítly-li se, pochopitelně, do námitek kasačních). Pokud by bylo v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem připuštěno uplatnění skutkových a právních novot (zde srov. též ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s.) vedlo by to fakticky k popření kasačního principu, na němž je řízení o tomto mimořádném opravném prostředku vystavěno. Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. (obdobně jako § 109 odst. 4 s. ř. s., vylučující možnost dodatečného uplatňování argumentů skutkových) tedy nesleduje restrikci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně. Po účastnících předcházejícího žalobního řízení (z logiky věci je zřejmé, že musí jít pouze o účastníky aktivně legitimované) lze jistě spravedlivě požadovat, aby na principu *vigilantibus jura* postupovali v řízení shora popsaným způsobem s tím, že v případě, kdy tak neučiní, ponesou (z hlediska možnosti uplatnění procesní argumentace v dalším stupni) případné nepříznivé důsledky.

To vše proto, že žalobní řízení striktně spočívá na zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení. Znamená to, že je pouze na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, bude brojit žalobou u soudu či nikoliv; je na něm, aby v případě, kdy se bude domáhat ochrany svých práv žalobou u soudu, v této žalobě jasně vymezil, které výroky správního rozhodnutí napadá, a v žalobních bodech pak specifikoval, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 s. ř. s) a v čem spatřuje nesprávnost postupu správního orgánu.

Soud při přezkoumání správního rozhodnutí je vázán rozsahem napadení, jak je žalobce ve své žalobě vymezí a (nejde-li o rozhodnutí nicotné, kdy je oprávněn nicotnost deklarovat i bez návrhu) přezkoumá jen ty výroky rozhodnutí, které byly žalobou napadeny, a jen v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Bylo tedy na žalobci, aby vymezil z jakých skutkových a právních důvodů má být rozhodnutí žalované soudně přezkoumáno. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného včas, avšak žádnou námitku týkající se humanitárního azylu v žalobě, ani v jejím doplnění ze dne 26. 4. 2010 nevznesl.

Uvedenou námitku tedy stěžovatel neuplatnil v podané žalobě, ač tak učinit mohl. Nejvyšší správní soud se proto touto námitkou nemohl dále zabývat. Výše uvedené tvrzení totiž nebylo v řízení před městským soudem vůbec předneseno, poprvé bylo uplatněno až v kasační stížnosti, a proto představuje právní novum, ke kterému Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Ostatně za situace kdy bylo zjištěno, že žádost o mezinárodní ochranu je v případě stěžovatele jako taková nepřípustná (přičemž humanitární azyl je jednou z forem mezinárodní ochrany), pak v případě zastavení řízení pro nepřípustnost žádosti, neměl žalovaný důvodu se udělením jakékoliv formy mezinárodní ochrany zabývat, jak bude dále podrobněji zdůvodněno v souvislosti s posuzováním námitky neudělení doplňkové ochrany.

Jak již bylo uvedeno výše, stěžovatel v kasační stížnosti rovněž namítal, že žalovaný řádně neposoudil podmínky doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud předesílá, že při posuzování této otázky vycházel z právního názoru vysloveného ve shora zmíněném rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, jehož závěry je povinen respektovat.

V odůvodnění rozsudku rozšířený senát uvedl: „*Správní orgán v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu zkoumat, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. To tedy znamená, že přípustnost opakované žádosti je třeba posuzovat jak z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení azylu, tak z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení doplňkové ochrany. Přitom i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu považována za žádost shodnou, a tudíž nepřípustnou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*

Dále konstatoval, že „*... správní orgán je povinen zkoumat v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany.*

Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu, zastaví. Zastavuje-li správní orgán řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany,

nemůže zároveň o věci samé, tedy o mezinárodní ochraně (tzn. ani o azylu, ani o doplňkové ochraně), rozhodovat.“

Je nutno připustit, že závěry uvedené v rozsudku rozšířeného senátu se vztahovaly k jinému důvodu, pro nějž je správní orgán oprávněn řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastavit, konkrétně důvodu uvedeného v § 10a písm. e) zákona o azylu, podle kterého je *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.* Nejvyšší správní soud má nicméně za to, že uvedené závěry je třeba aplikovat rovněž na posuzovanou věc, neboť naroveň tomuto důvodu nepřípustné žádosti je postaven též důvod, který byl žalovaným použit v projednávané věci, a to důvod uvedený pod písm. a) téhož ustanovení, podle něhož *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, byla-li podána občanem Evropské unie, který nesplňuje podmínky stanovené právem Evropských společenství.* V obou případech je důsledkem nepřípustné žádosti zastavení řízení před správním orgánem podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Na oba případy je pak nutno aplikovat závěr rozsudku rozšířeného senátu, podle něhož ***zastavuje-li správní orgán řízení o udělení mezinárodní ochrany, nemůže zároveň o věci samé, tedy o mezinárodní ochraně [tzn. ani o azylu včetně humanitárního), ani o doplňkové ochraně], rozhodovat.*** Ve smyslu závěrů téhož judikátu rozšířeného senátu je tudíž povinností správního orgánu náležitě posoudit podmínky nepřípustnosti žádosti, tedy v daném případě podmínky ustanovení § 10a písm. a) zákona o azylu, tedy zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany je občanem Evropské unie, který nesplňuje podmínky stanovené právem Evropských společenství.

Lze konstatovat, že v tomto směru se žalovaný nedopustil pochybení, neboť v řízení bylo bezpečně prokázáno, že stěžovatel je občanem Litevské republiky, která je stejně jako Česká republiky členem Evropské unie (ostatně stěžovatel svou státní příslušnost k Litevské republice ani nezpochybňuje). Stejně jako Městský soud v Praze odkazuje i Nejvyšší správní soud v tomto směru na čl. 2 aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky a Maďarské republiky, republiky Malta, Polské republiky, republiky Slovinsko a Slovenské republiky a úpravách smluv, na nichž je založena EU, který byl vyhlášen sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 44/2004 Sb., podle něhož ode dne přistoupení se ustanovení původních smluv a aktů přijatých orgánem Společenství a Evropskou centrální bankou přede dnem přistoupení, stávají závaznými pro nové členské státy a uplatňují se v těchto státech za podmínek stanovených v uvedených smlouvách a v tomto aktu. Podle smlouvy uzavřené mezi dosavadními státy Evropské unie a výše jmenovanými přistoupivšími státy, se mimo jiné Česká republika a Litevská republika staly členy EU a smluvními stranami smluv, na nichž je unie založena. Podle čl. 2 odst. 2 Smlouvy o přistoupení vstupuje tato smlouva v platnost dnem 1. 5. 2004.

Touto mezinárodní smlouvou jsou Česká republika i Litevská republika vázány.

Právem Evropských společenství, na které odkazuje § 10a písm. a) zákona o azylu je již zmíněný protokol o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie, který podle čl. 311 Smlouvy o založení Evropských společenství tvoří její

nedílnou součást. Podle jediného článku tohoto protokolu, *se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod v členských státech Evropské unie se členské státy navzájem považují pro veškeré právní a praktické účely spojené se záležitostmi azylu za bezpečnou zemi původu. Žádost příslušníka členského státu o azyl může proto jiný členský stát zvažovat nebo přijmout k dalšímu zpracování pouze v následujících případech: a) jestliže se členský stát, jehož příslušníkem je žadatel, rozhodne poté, co vstoupí Amsterodamská smlouva v platnost, využívaje článku 15 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přijmout opatření, která se na jeho území odchylují od povinností vyplývajících z úmluvy, b) jestliže bylo zahájeno řízení podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii a Rada o něm ještě nerozhodla; c) jestliže Rada na základě čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii rozhodla, že se členský stát, jehož příslušníkem je žadatel, dopouští závažného a dlouhotrvajícího porušování zásad uvedených v čl. 6 odst. 1; d) jestliže členský stát s ohledem na žádost státního příslušníka jiného členského státu o azylu rozhodl jednostranně; v takovém případě bude Rada neprodleně informována; při zkoumání žádosti se vychází z domněnky, že žádost je zjevně neodůvodněná, aniž je jakýmkoli způsobem ohrožena rozhodovací pravomoc členského státu.*

Stěžovatel pochází z Litvy, tj. z členského státu Evropské unie. Ze správního spisu přitom nevyplývá a ani v průběhu řízení před Nejvyšším správním soudem nebylo zjištěno, že by v Litevské republice nastaly okolnosti podřaditelné pod výše uvedená ustanovení Protokolu.

Lze tudíž přisvědčit závěru žalovaného, že žádost stěžovatele je nepřípustná, neboť byla podána občanem Evropské unie, přičemž je splněna i podmínka uvedená v dovětku § 10a písm. a) zákona o azylu.

S ohledem na výše již citované závěry rozšířeného senátu ve věci sp. zn. 3 Azs 6/2011, je tudíž možno uzavřít, že žalovaný nepochybil, pokud za situace, kdy žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany shledal nepřípustnou a v důsledku toho řízení zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu, nerozhodl zároveň o udělení doplňkové ochrany, jak stěžovatel v kasační stížnosti požadoval. Městský soud v Praze se nedopustil nezákonnosti, pokud žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného jeho nedůvodnou zamítl.

Vzhledem ke shora uvedenému neshledal Nejvyšší správní soud důvody k podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. oprávněné, proto podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl bez jednání postupem podle ustanovení § 109 odst. 1 citovaného zákona.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, nejdéle po dobu 1 roku; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze

zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady v řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Odměna zástupkyni stěžovatele Mgr. Lilianě Křístkové, advokátce, která mu byla k jeho žádosti ustanovena usnesením Městského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2010, č. j. 2 Az 19/2009 - 40, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. písemné podání soudu ve věci samé (podání kasační stížnosti ze dne 23. 8. 2010), podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupkyni stěžovatele odměna ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Ze spisu nevyplývá, že ustanovená advokátka je plátkyní daně z přidané hodnoty, ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů řízení v celkové výši 2400 Kč. Uvedená částka bude zástupkyni stěžovatele vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu